

## ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

---

### Μισθωτή Εργασία

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                     |   |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Η σύνθεση των επαγγελματιών και οι εργασιακές δεξιότητες δε μεταβάλλονται.                       | Σ | Λ |
| 2. Τα εργατικά σωματεία αντιμετωπίστηκαν στο παρελθόν ως παράνομες οργανώσεις.                      | Σ | Λ |
| 3. Το δικαίωμα του συνδικαλισμού έχει γίνει νόμιμο δικαίωμα σ' όλες τις δημοκρατικές χώρες.         | Σ | Λ |
| 4. Συνομοσπονδία δημιουργούν πολλές ομοσπονδίες.                                                    | Σ | Λ |
| 5. Στο Εργατικό Κέντρο μιας περιοχής υπάγονται όλα τα εργατικά σωματεία της περιοχής.               | Σ | Λ |
| 6. Οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν μισθωτούς εργαζόμενους ονομάζονται εργοδότες.       | Σ | Λ |
| 7. Ο γιατρός που έχει δικό του ιατρείο δεν είναι αυτοαπασχολούμενος.                                | Σ | Λ |
| 8. Το διευθυντικό δικαίωμα δεν υπόκειται σε περιορισμούς.                                           | Σ | Λ |
| 9. Στην Ελλάδα όλα τα εργατικά σωματεία ανήκουν στη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ).    | Σ | Λ |
| 10. Οι εργοδότες λόγω της δύναμης που διαθέτουν δεν δημιουργούν δικές τους συνδικαλιστικές ενώσεις. | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Το διευθυντικό δικαίωμα είναι
  - α) το δικαίωμα του εργοδότη να οργανώνει την εργασία με τον τρόπο που επιθυμεί και να απαιτεί συγκεκριμένη ποιότητα στο παραγόμενο προϊόν ή υπηρεσία.
  - β) το δικαίωμα του εργοδότη να επεμβαίνει στην ιδιωτική ζωή των εργαζομένων.
  - γ) το δικαίωμα του εργοδότη να απαγορεύει την ίδρυση εργοστασιακών σωματείων στην επιχείρησή του.
  - δ) το δικαίωμα του εργοδότη να συμμετέχει στον καθορισμό των εργατικών διεκδικήσεων.
  
2. Το διευθυντικό δικαίωμα
  - α) δεν περιορίζεται από κανέναν.
  - β) περιορίζεται από τους εργατικούς νόμους και τις συλλογικές συμβάσεις.
  - γ) περιορίζεται από τις αντιδράσεις των εργαζομένων.
  - δ) περιορίζεται από το ύψος των πιθανών ζημιών της επιχείρησης.
  
3. Η δύναμη των μισθωτών προέρχεται περισσότερο από
  - α) τη μεγάλη αγωνιστικότητά τους.
  - β) το μεγάλο αριθμό τους και την οργανωμένη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.
  - γ) την υποχωρητικότητα των εργοδοτών.
  - δ) την απόδοσή τους.
  
4. Η δύναμη των εργοδοτών προέρχεται περισσότερο από
  - α) την οικονομική τους ισχύ και τη γνώση της οργάνωσης της παραγωγής.
  - β) την αδυναμία των εργαζομένων να διεκδικούν.
  - γ) τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας.
  - δ) την έλλειψη δεξιοτήτων εκ μέρους των εργαζομένων.

5. Ένας γιατρός και ένας νοσοκόμος έχουν
- α) τα ίδια καθήκοντα εργασίας.
  - β) διαφορετικό αντικείμενο εργασίας.
  - γ) διαφορετικά καθήκοντα εργασίας.
  - δ) τον ίδιο βαθμό ευθύνης.
6. Ένας ηλεκτρολόγος για να έχει τεχνικές δεξιότητες πρέπει
- α) να έχει κάποιες βασικές τεχνικές γνώσεις.
  - β) να ξέρει να χρησιμοποιεί τα διάφορα εργαλεία και όργανα μέτρησης.
  - γ) να διαβάζει και να κατανοεί τα σχέδια των ηλεκτρικών κυκλωμάτων.
  - δ) όλα τα παραπάνω και όχι μόνο.
7. Ένας ηλεκτρολόγος ασκώντας το επάγγελμά του πρέπει να έχει κοινωνικές δεξιότητες, δηλαδή
- α) να έχει ευρύ κύκλο κοινωνικών επαφών
  - β) να έχει ικανότητα επικοινωνίας, δυνατότητα συνεργασίας και να συμπεριφέρεται με ευπρέπεια.
  - γ) να έχει τα ανάλογα επαγγελματικά δικαιώματα
  - δ) να απασχολείται στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας.
8. Η τάση τριτογενοποίησης της οικονομίας συνεπάγεται
- α) αύξηση των επαγγελμάτων των σχετικών με τη μεταποίηση.
  - β) αύξηση των επαγγελμάτων που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή.
  - γ) αύξηση των επαγγελμάτων που σχετίζονται με την παραγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.
  - δ) αύξηση των επαγγελμάτων των σχετικών με την παροχή υπηρεσιών.
9. Η Γενική Συνομοσπονδία Ελλάδος είναι
- α) ένα ομοιοεπαγγελματικό σωματείο.
  - β) ένας οργανισμός στον οποίο ανήκουν όλα τα εργατικά σωματεία.
  - γ) το σωματείο στο οποίο ανήκουν οι δημόσιοι υπάλληλοι.
  - δ) το ίδιο σωματείο με την ΑΔΕΔΥ.

10. Το Εργατικό Κέντρο της πόλης της Λάρισας το αποτελούν
- α) όλα τα εργατικά σωματεία που εδρεύουν στη Λάρισα.
  - β) όλα τα ομοιοεπαγγελματικά σωματεία της Λάρισας.
  - γ) όλα τα εργατικά σωματεία της Θεσσαλίας.
  - δ) όλα τα εργοστασιακά σωματεία της πόλης της Λάρισας.
11. Το αντικείμενο των συλλογικών διαπραγματεύσεων σε επίπεδο εργαζομένων είναι
- α) οι αυξήσεις των μισθών και το ωράριο εργασίας.
  - β) η ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων.
  - γ) η διάρκεια των θερινών αδειών.
  - δ) όλα τα παραπάνω.
12. Το αντικείμενο των συλλογικών συμβάσεων σε επίπεδο επιχείρησης μπορεί να είναι
- α) η εισαγωγή νέας τεχνολογίας και η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση.
  - β) οι απολύσεις.
  - γ) οι συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο της εργασίας.
  - δ) εκτός από τα παραπάνω και ότι άλλο έχει σχέση με την ανάπτυξη της επιχείρησης.

• **Ερώτηση αντιστοίχισης**

Να συμπληρώσετε δίπλα από κάθε κενό της στήλης Α τον αριθμό που αντιστοιχεί από τη στήλη Β.

| A                | B                    |
|------------------|----------------------|
| Σύστημα πληρωμής | Βάση υπολογισμού     |
| – ωρομίσθιο      | 1. ημέρα εργασίας    |
| – ημερομίσθιο    | 2. ώρα εργασίας      |
| – μισθός         | 3. μονάδες παραγωγής |
|                  | 4. μήνας             |
|                  | 5. χρόνια υπηρεσίας  |

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται στην κατάλληλη πτώση ή πρόσωπο.

1. **επάγγελμα, καθήκον, αντικείμενο, δικαίωμα**

Όμοια ..... που αναλαμβάνουν πολλοί εργαζόμενοι δημιουργούν την έννοια του .....

2. **προϋπόθεση, απόδειξη, συμπεριφορά, εφαρμογή, απόκτηση**

Οι κοινωνικές δεξιότητες, αναφέρονται σε κανόνες και κώδικες κοινωνικής και επαγγελματικής ....., η τήρηση των οποίων αποτελεί ..... για την ..... των τεχνικών δεξιοτήτων.

3. **αύξηση, μείωση, μεταποίηση, εξέλιξη, ανάπτυξη**

Προσφάτως έχει διαπιστωθεί ..... των επαγγελμάτων που σχετίζονται με τη ..... και ταχεία ..... των επαγγελματιών παροχής υπηρεσιών.

4. **προάσπιση, δέσμευση, τήρηση, υποχρέωση**

Βασικός στόχος των εργατικών σωματείων είναι η ..... του εισοδήματος και η ..... των συμβατικών και νόμιμων ..... που έχουν αναλάβει οι εργοδότες.

5. **καθήκον, στοιχείο, δικαίωμα, αντικείμενο**

Το σύνολο των ..... με τα οποία οι εργαζόμενοι διεκπεραιώνουν τα εργασιακά ..... αποτελεί τις εργασιακές δεξιότητες.

6. **επεκτείνω, διεκδικώ, προασπίζω, περιορίζω**

Οι σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και μισθωτών είναι σχέσεις αντιπαλότητας και οι δύο πλευρές προσπαθούν να ..... τα δικαιώματά τους και να ..... τις υποχρεώσεις τους.

## ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις σύντομης απάντησης*

1. Τι είναι σύμβαση εργασίας;
2. Τι γνωρίζετε για την ομάδα εργαζομένων που χαρακτηρίζεται ως “συμβοληθούντα και μη αμειβόμενα μέλη”;
3. Σε ποια περίπτωση μπορεί ως εργοδότης να θεωρηθεί το κοινωνικό σύνολο; Να αναφέρετε παράδειγμα.
4. Ποια είναι η διαφορά των ομοιοεπαγγελματικών σωματείων από τα εργοστασιακά σωματεία;
5. Τι είναι οι συλλογικές διαπραγματεύσεις;
6. Ποιες μεθόδους χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για να βρουν τους κατάλληλους εργαζομένους;
7. Γιατί μια επιχείρηση συνήθως επιθυμεί να έχει ένα σχετικά μόνιμο προσωπικό;
8. Ποιο είναι το αντικείμενο εργασιών του Σώματος Διαιτητών εργασιακών διαφορών;
9. Αναφέρατε τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις προκειμένου να προσλάβουν έναν εργαζόμενο.
10. Πόσους τρόπους πληρωμής των εργαζομένων γνωρίζετε;

- *Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης*

1. Πόσα και ποια μέσα γνωρίζετε ότι έχει ένα εργατικό σωματείο για να προωθήσει τα αιτήματά του;
2. Ποια ήταν η εξέλιξη των εργατικών σωματείων από την εμφάνισή τους μέχρι σήμερα;
3. Αναφέρατε πόσες ενώσεις εργοδοτών γνωρίζετε. Καταγράψτε μερικές από τις ενώσεις εργοδοτών και εργαζομένων που υπάρχουν στην πόλη σας.
4. Αιτιολογήστε γιατί μεταβάλλονται τα επαγγέλματα και οι εργασιακές δεξιότητες καθώς εξελίσσεται η οικονομία.
5. Συλλέξτε τα ιστορικά στοιχεία που σχετίζονται με την εορτή της εργατικής πρωτομαγιάς και συνθέστε περιληπτική εργασία.

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ»  
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων σε περίπτωση που αποτύχουν, καταλήγουν στη διαιτησία από τους ενδιαφερόμενους. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Το δικαίωμα συνδικαλισμού έχει γίνει νόμιμο δικαίωμα σε όλες τις δημοκρατικές χώρες. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
3. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι τεχνικές δεξιότητες δεν επαρκούν για να κάνει κάποιος τεχνίτης τη δουλειά του με επάρκεια. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
4. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και μισθωτών δεν είναι σχέσεις ανταπαιτότητας. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

## ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

---

### Οι Εθνικοί Λογαριασμοί

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                                                       |   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Οι υπηρεσίες που προσφέρει η νοικοκυρά στο σπίτι της περιλαμβάνονται στο ΑΕΠ.                                                      | Σ | Λ |
| 2. Οι υπηρεσίες μιας έμμισθης οικιακής βοηθού περιλαμβάνονται στο ΑΕΠ.                                                                | Σ | Λ |
| 3. Στο ΑΕΠ εκτός από ποσοτικές εκτιμήσεις της συνολικής παραγωγής μας δίνονται και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της παραγωγής.          | Σ | Λ |
| 4. Στους εθνικούς λογαριασμούς συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για την αγορά μεταχειρισμένων αντικειμένων.                          | Σ | Λ |
| 5. Το κατά κεφαλήν Εθνικό Προϊόν είναι το συνολικό προϊόν που παράγει ένας εργαζόμενος σ' ένα έτος.                                   | Σ | Λ |
| 6. Η μέθοδος της προστιθέμενης αξίας δε σκιαγραφεί ταυτοχρόνως τη διάρθρωση και τις παραγωγικές ικανότητες των τομέων της οικονομίας. | Σ | Λ |
| 7. Τελικά είναι τα προϊόντα που αγοράζονται για τελική χρήση.                                                                         | Σ | Λ |
| 8. Η παραγωγή για αυτοκατανάλωση περιλαμβάνεται στην αξία του Εθνικού Προϊόντος.                                                      | Σ | Λ |
| 9. Στην Εθνική Δαπάνη περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται και για καταναλωτικές δαπάνες.                       | Σ | Λ |
| 10. Η μέθοδος συγκρότησης των εθνικών λογαριασμών είναι κοινή για όλες τις χώρες του Ο.Η.Ε.                                           | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Σε ποιο από τα παρακάτω ερωτήματα δίνουν απάντηση οι εθνικοί λογαριασμοί;
  - α) Πόσο προϊόν συνολικά παράγεται σε ένα έτος;
  - β) Ποιο είναι το συνολικό εισόδημα που δημιουργείται κατά την παραγωγή του συνολικού προϊόντος σε περίοδο ενός έτους;
  - γ) Ποια είναι η ετήσια συνολική δαπάνη μιας οικονομίας;
  - δ) Και στα τρία παραπάνω ερωτήματα.
  
2. Οι εθνικοί λογαριασμοί μαζί με τις λοιπές στατιστικές που συλλέγουν και επεξεργάζονται οι στατιστικές υπηρεσίες των κρατών αποτελεί κυρίως το βασικό υλικό
  - α) για τη διαμόρφωση της ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος με νομίσματα των άλλων κρατών.
  - β) για τη διαμόρφωση της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.
  - γ) για τη σύνταξη του καταναλωτικού προτύπου.
  - δ) για τη σύνταξη των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.
  
3. Στο σύνολο των εισοδημάτων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Εισόδημα δεν υπολογίζονται
  - α) οι μισθοί και όλες οι αμοιβές της εργασίας.
  - β) τα ενοίκια γης, ακινήτων και οι τόκοι.
  - γ) τα κέρδη των επιχειρηματιών.
  - δ) οι συντάξεις και τα επιδόματα ανεργίας.
  
4. Απόσβεση ονομάζουμε
  - α) τη συντήρηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.
  - β) την πώληση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.
  - γ) τη φθορά κεφαλαιουχικού εξοπλισμού μετρημένη σε χρηματικές μονάδες.
  - δ) την αγορά του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

5. Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν προκύπτει
- α) όταν στο Καθαρό Εθνικό Προϊόν προσθέσουμε την απόσβεση.
  - β) όταν από το Καθαρό Εθνικό Προϊόν αφαιρέσουμε την απόσβεση.
  - γ) όταν από το Καθαρό Εθνικό Προϊόν αφαιρέσουμε το εθνικό εισόδημα.
  - δ) όταν από το Εθνικό Εισόδημα αφαιρέσουμε την απόσβεση.
6. Σε ποια περίπτωση η απόσβεση είναι μηδενική;
- α) Όταν το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι μεγαλύτερο από το Καθαρό Εθνικό Προϊόν.
  - β) Όταν το Καθαρό Εθνικό Προϊόν είναι μεγαλύτερο από το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν.
  - γ) Όταν το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι ίσο με το Καθαρό Εθνικό Προϊόν.
  - δ) Όταν το Καθαρό Εθνικό Προϊόν είναι μικρότερο με το Εθνικό Εισόδημα.
7. Ο βασικός δείκτης ανάπτυξης και οικονομικής προόδου μιας χώρας είναι
- α) ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των μισθών των εργαζομένων μιας χώρας.
  - β) η ετήσια ποσοστιαία αύξηση του Εθνικού Προϊόντος μιας χώρας.
  - γ) η ετήσια ποσοστιαία αύξηση της συνολικής κατανάλωσης μιας χώρας.
  - δ) η ετήσια ποσοστιαία αύξηση των εισαγωγών μιας χώρας.
8. Το κατά κεφαλήν Εθνικό Προϊόν προκύπτει
- α) αν διαιρέσουμε το ύψος του Εθνικού Προϊόντος με τον αριθμό των εργαζομένων μιας χώρας.
  - β) αν διαιρέσουμε το ύψος του Εθνικού Προϊόντος με το μέγεθος του πληθυσμού μιας χώρας.
  - γ) αν διαιρέσουμε το ύψος του Εθνικού Προϊόντος με τον αριθμό των ανέργων.
  - δ) αν διαιρέσουμε το Εθνικό Προϊόν με τον αριθμό αυτών που εισπράττουν μεταβιβαστικές πληρωμές σε μια χώρα.

9. Το κατά κεφαλήν Εθνικό Προϊόν χρησιμεύει
- α) για να συγκρίνουμε το πόσο πλούσια είναι μια χώρα σε σχέση με μια άλλη χώρα.
  - β) για να διαπιστώσουμε πόσο δίκαια (μοιράζεται) διανέμεται το προϊόν μεταξύ των πολιτών μιας χώρας.
  - γ) για να προσδιορίσουμε το μέσο ύψος του μισθού των εργαζομένων μιας χώρας.
  - δ) για να προσδιορίσουμε το ποσοστό των εργαζομένων στο σύνολο του πληθυσμού μιας χώρας.
10. Σε μια περιοχή που ένα εργοστάσιο μολύνει τον ατμοσφαιρικό αέρα και η πολιτεία εξαναγκάζει το εργοστάσιο να εγκαταστήσει ειδικά φίλτρα.
- α) η μόλυνση του περιβάλλοντος υπολογίζεται ως αρνητική παράμετρος στην εκτίμηση του Εθνικού Προϊόντος.
  - β) η εγκατάσταση του φίλτρου θα προσμετρηθεί στο Εθνικό Προϊόν.
  - γ) η μόλυνση του περιβάλλοντος έχει συνεκτιμηθεί με το κόστος της εγκατάστασης των φίλτρων.
  - δ) αν το εργοστάσιο ιδιοπαράγει τα φίλτρα δεν προσμετράται η παραγωγή των φίλτρων στο Εθνικό Προϊόν.
11. Ενδιάμεσα προϊόντα είναι
- α) τα προϊόντα που ταυτίζονται με τα τελικά.
  - β) τα προϊόντα που τα αγοράζουμε για να τα επεξεργαστούμε και μετά να τα πουλήσουμε.
  - γ) τα αγαθά που αγοράζονται από τις επιχειρήσεις για να πουληθούν στους καταναλωτές αυτούσια.
  - δ) όλα τα παραπάνω.

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται στην κατάλληλη πτώση.

1. *συνολικός, οικονομικός, αριθμητικός, καταναλωτικός*

Το σύστημα εκτίμησης των ..... μεγεθών μιας χώρας ονομάζεται σύστημα εθνικών λογαριασμών.

2. *κεφαλαιουχικός, καταναλωτικός, επενδυτικός, εθνικός, εγχώριος*

Εθνική δαπάνη είναι το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται σε μια χώρα σ' ένα έτος τόσο για την αγορά ..... υλικών αγαθών και υπηρεσιών όσο και για την αγορά ..... αγαθών που χρησιμοποιούνται για την αύξηση ή ανανέωση των ..... μέσων.

3. *κτίρια, αποθέματα, μηχανήματα, ορυκτά, εργασία*

Για την παραγωγή εμπορευμάτων, εκτός από την εργασία και τους φυσικούς πόρους χρησιμοποιούμε ....., ..... και ....., δηλαδή κεφαλαιουχικό εξοπλισμό.

4. *ανανέωση, χρησιμοποίηση, αύξηση, δαπάνη, κατανάλωση, αγορά, απόσβεση*

Εθνική ..... είναι το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται σε μια χώρα σ' ένα έτος, τόσο για την ..... καταναλωτικών υλικών αγαθών και υπηρεσιών όσο και για την ..... επενδυτικών αγαθών που χρησιμοποιούνται για την ..... ή ..... του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

5. *καταναλωτικό, τελικό, ενδιάμεσο, ιδιωτικό, δημόσιο*

Το αλεύρι αγοράζεται από το φούρνο που παράγει ψωμί είναι ..... προϊόν. Το ψωμί που παράγει ο φούρνος είναι ..... προϊόν. Το ψωμί που αγοράζουν τα νοικοκυριά είναι ..... αγαθό.

## ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις σύντομης απάντησης*

1. Τι δείχνουν οι πίνακες των εθνικών λογαριασμών;
2. Ποιες κατηγορίες εισοδημάτων δεν περιλαμβάνονται στους εθνικούς λογαριασμούς;
3. Τι ονομάζεται απόσβεση;
4. Ποια είναι η διαφορά του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και του Καθαρού Εθνικού Προϊόντος;
5. Ποιες κατηγορίες εισοδημάτων περιλαμβάνονται στο Εθνικό Εισόδημα;
6. Περιγράψτε ένα παράδειγμα παραγωγικής διαδικασίας και εκτιμήστε την αξία του τελικού προϊόντος με τη μέθοδο της προστιθέμενης αξίας.
7. Τι περιλαμβάνει το Εθνικό Προϊόν;
8. Πότε η αυτοκατανάλωση συμπεριλαμβάνεται στους εθνικούς λογαριασμούς;
9. Πώς υπολογίζουμε το κατά κεφαλήν Εθνικό Προϊόν;

- *Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης*

1. Για να μπορέσουμε να υπολογίσουμε πόσα προϊόντα συνολικά έχουν παραχθεί, ποια προβλήματα πρέπει να λύσουμε;
2. Εξηγήστε γιατί ισχύει η σχέση:  
$$\text{Εθνικό Προϊόν} = \text{Εθνικό Εισόδημα} = \text{Εθνική Δαπάνη}$$
3. Αναφέρατε τους λόγους για τους οποίους το ΑΕΠ δε μας δίνει την ακριβή εικόνα της ευημερίας μιας κοινωνίας.

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ  
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Α. Το αλεύρι είναι
  - α) ενδιάμεσο αγαθό στην παραγωγή του ψωμιού.
  - β) ενδιάμεσο αγαθό στη διαδικασία της άλεσης του σιταριού.
  - γ) τελικό αγαθό στην παραγωγική διαδικασία του ψωμιού.
  - δ) κανένα από τα παραπάνω.B. Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
  
2. Α. Όταν μετατρέπουμε στο μύλο σιτάρι αξίας 1.500.000 δρχ. σε αλεύρι αξίας 1.800.000 δρχ και μ' αυτό παράγουμε στο φούρνο ψωμί αξίας 2.500.000 δρχ., τότε η προστιθέμενη αξία του φούρνου είναι:
  - α) 2.500.000 δρχ.
  - β) 700.000 δρχ.
  - γ) 300.000 δρχ.
  - δ) 1.000.000 δρχ.B. Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

## ΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

### Το Κράτος και η Παρέμβαση στην Οικονομική Ζωή

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                                                              |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Το κράτος διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην οργάνωση της καθημερινής ζωής σ' όλες τις σύγχρονες κοινωνίες.                                  | Σ | Λ |
| 2. Ο ρόλος του κράτους είναι ρυθμιστικός, παρεμβατικός σε κάθε στιγμή της ζωής μας.                                                          | Σ | Λ |
| 3. Η ύπαρξη των δημοσίων αγαθών δε θεωρείται απαραίτητη για τη λειτουργία της κοινωνίας στο σύνολό της.                                      | Σ | Λ |
| 4. Το κράτος μπορεί να παρεμβαίνει για να αποθαρρύνει δραστηριότητες που ενοχλούν τους πολίτες ή θέτουν σε κίνδυνο την υγεία τους.           | Σ | Λ |
| 5. Η χρήση των δημοσίων αγαθών είναι κοινή απ' όλους ανεξαρτήτως αν κάποιος πληρώνει ή όχι για ορισμένες υπηρεσίες.                          | Σ | Λ |
| 6. Το κράτος δε μπορεί να παρέμβει για να ενισχύσει την αναπτυξιακή διαδικασία της κοινωνίας.                                                | Σ | Λ |
| 7. Υπάρχουν δημόσιες υπηρεσίες που δίνουν χρηματικά ποσά σε μερίδες του πληθυσμού.                                                           | Σ | Λ |
| 8. Στη δημοσιονομική πολιτική του κράτους ανήκουν οι παρεμβάσεις του κράτους που γίνονται μέσω των δημοσίων δαπανών και των δημοσίων εσόδων. | Σ | Λ |
| 9. Τα δημοσιονομικά μέσα είναι τα ίδια με τα νομισματικά μέσα.                                                                               | Σ | Λ |
| 10. Το φορολογητέο εισόδημα στην αναλογική φορολογία χωρίζεται σε κλιμάκια και για όλα τα κλιμάκια υπάρχει ο ίδιος φορολογικός συντελεστής.  | Σ | Λ |

|                                                                                                                               |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 11. Τις δαπάνες που γίνονται για αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών τις αποκαλούμε δημόσιες δαπάνες κατανάλωσης.                     | Σ | Λ |
| 12. Η περισσότερο γνωστή διάκριση των δημοσίων δαπάνων είναι αυτή που γίνεται ανάλογα με το σκοπό που οι δαπάνες εξυπηρετούν. | Σ | Λ |
| 13. Οι μεταβιβαστικές πληρωμές δεν είναι δημόσιες δαπάνες.                                                                    | Σ | Λ |
| 14. Τα τέλη ταυτίζονται με τους φόρους.                                                                                       | Σ | Λ |
| 15. Οι φόροι περιουσίας είναι έμμεσοι φόροι.                                                                                  | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Το κράτος παρεμβαίνοντας στην οικονομική ζωή
  - α) ασχολείται μόνο με την αύξηση των Δημόσιων Εσόδων.
  - β) ασχολείται μόνο με τη σύνταξη προϋπολογισμών.
  - γ) μεταξύ των άλλων αντιμετωπίζει και τις ανισότητες στα εισοδήματα.
  - δ) προσπαθεί να ελέγχει τις κρατικές δαπάνες μόνο.
2. Οι δημόσιες υπηρεσίες
  - α) παρέχουν συγκεκριμένες υπηρεσίες ή άλλα αγαθά στους πολίτες.
  - β) φροντίζουν για την τήρηση και την εφαρμογή των νόμων.
  - γ) δίνουν χρηματικά ποσά σε μερίδες του πληθυσμού.
  - δ) πραγματοποιούν όλα τα παραπάνω.
3. Οι δημόσιες δαπάνες
  - α) ταυτίζονται με τις δαπάνες που κάνουν τα άτομα για να καλύψουν τις ανάγκες τους.
  - β) είναι οι δαπάνες που πραγματοποιεί το Κράτος, οι οποίες χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από δημόσιο δανεισμό.
  - γ) είναι οι δαπάνες για επενδύσεις, οι δαπάνες για κατανάλωση και για μεταβιβαστικές πληρωμές, που γίνονται από το Κράτος.
  - δ) δεν έχουν σχέση με τις μεταβιβαστικές πληρωμές.

4. Ποια από τις παρακάτω είναι η κυριότερη πηγή εσόδων του κράτους;
- α) οι φόροι
  - β) τα τέλη
  - γ) οι εισπράξεις από πρόστιμα παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. (Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας)
  - δ) τα κέρδη των δημοσίων επιχειρήσεων.
5. Στόχος των δημοσίων επιχειρήσεων είναι να
- α) μεγιστοποιούν τα κέρδη τους.
  - β) εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον.
  - γ) εξυπηρετούν τις εκάστοτε κυβερνήσεις.
  - δ) προσλαμβάνουν άνεργους νέους.
6. Τα κέρδη που προκύπτουν από τις υπηρεσίες που παρέχονται από τις δημόσιες επιχειρήσεις
- α) επαναδιανέμονται στους καταναλωτές με τη μορφή αγαθών ή υπηρεσιών.
  - β) τα χρησιμοποιεί η δημόσια επιχείρηση για τον εκσυγχρονισμό και την καλύτερη οργάνωσή της.
  - γ) διατίθενται για φιλανθρωπικές εκδηλώσεις.
  - δ) διανέμονται στο προσωπικό της δημόσιας επιχείρησης.
7. Ο Φόρος Προστιθέμενης αξίας
- α) είναι φόρος εισοδήματος.
  - β) είναι φόρος καταναλωτικής δαπάνης.
  - γ) είναι φόρος περιουσίας.
  - δ) είναι ειδικός φόρος κατανάλωσης.
8. Οι Δημόσιες υπηρεσίες
- α) συντάσσουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό μόνο.
  - β) εκτελούν τον Κρατικό Προϋπολογισμό μόνο.
  - γ) εγκρίνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό.
  - δ) συντάσσουν και εκτελούν τον ψηφισμένο από το εθνικό κοινοβούλιο Κρατικό Προϋπολογισμό.

9. Τα Δημόσια Έσοδα του κράτους
- α) προέρχονται από τις διάφορες μορφές φορολογίας μόνο.
  - β) προέρχονται από εξωτερικό δανεισμό μόνο.
  - γ) προέρχονται και από τον εσωτερικό δανεισμό.
  - δ) δεν προέρχονται από καμία από τις παραπάνω πηγές.
10. Πηγή Εσωτερικού Δανεισμού του κράτους μπορεί να είναι
- α) η αναλογική φορολογία που πληρώνουν οι πολίτες μιας χώρας.
  - β) τα τέλη που πληρώνουν οι πολίτες μιας χώρας.
  - γ) και η Κεντρική Τράπεζα.
  - δ) τα δάνεια που συνάπτονται με Τράπεζες του εξωτερικού.

• **Ερωτήσεις αντιστοίχισης**

Να συμπληρώσετε δίπλα από κάθε κενό της στήλης Α, τον αριθμό που αντιστοιχεί από τη στήλη Β.

1.

| A                             | B                                                                                           |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | 1. έχουμε όταν οι δαπάνες του προϋπολογισμού είναι μικρότερες των εσόδων                    |
| – Ισοσκελισμένο προϋπολογισμό | 2. έχουμε όταν οι δαπάνες του προϋπολογισμού είναι ίσες με τα έσοδα                         |
| – Ελλειμματικό προϋπολογισμό  | 3. έχουμε όταν δεν υπάρχουν καταναλωτικές δαπάνες στο σύνολο των δαπανών του προϋπολογισμού |
| – Πλεονασματικό προϋπολογισμό | 4. έχουμε όταν οι δαπάνες του προϋπολογισμού είναι μεγαλύτερες από τα έσοδα                 |
|                               | 5. έχουμε όταν στα έσοδα του προϋπολογισμού δεν περιλαμβάνονται έμμεσοι φόροι               |

2.

**A**

- Δημοσιονομικά μέσα
- Νομισματικά μέσα
- Διοικητικά μέσα

**B**

1. είναι αυτά που χρησιμοποιούνται από την Κεντρική Τράπεζα για τη ρύθμιση της ποσότητας του χρήματος που κυκλοφορεί, των πιστώσεων που παρέχονται προς τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές, τον καθορισμό του επιτοκίου, την ισοτιμία του εθνικού νομίσματος με τα άλλα νομίσματα
2. είναι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από το κράτος, προκειμένου να παρέμβει στην οικονομία μιας χώρας μέσω των δημοσίων δαπανών και των δημοσίων εσόδων
3. είναι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από το κράτος προκειμένου να ελέγξει αν η διοικητική δικαιοσύνη απονέμεται έγκαιρα
4. είναι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από το κράτος για να ελέγξει τις τιμές στα προϊόντα και τις υπηρεσίες, την καταλληλότητα των εμπορευμάτων, τις συνθήκες εργασίας και το ωράριο λειτουργίας των επιχειρήσεων, τον όγκο των εισαγωγών, ή για να επιβάλλει το κράτος κανονισμούς που διευκολύνουν τις συναλλαγές
5. είναι όλα τα μέσα που χρησιμοποιεί το κράτος για να ασκήσει οικονομική πολιτική

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται στην κατάλληλη πτώση ή στον κατάλληλο χρόνο.

1. αξιοποίηση, απασχόληση, κατανομή, αύξηση, εξέλιξη

Ένας λόγος παρέμβασης του κράτους είναι να πετύχει τη μέγιστη δυνατή παραγωγή από τους υπάρχοντες πόρους. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος στοχεύει στην πλήρη ....., στην ..... φυσικών πόρων, στην ..... του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων.

2. παράβαση, ποινή, τιμή, εφαρμογή

Τα πρόστιμα είναι χρηματικές ..... που επιβάλλει το δημόσιο για διάφορες ..... νόμων και κανόνων.

3. προσφέρω, εκπληρώνω, πληρώνω, καταναλώνω

Φόρος είναι το χρηματικό ποσό που υποχρεώνονται να ..... οι πολίτες μιας χώρας στο κράτος ανεξαρτήτως των υπηρεσιών που ..... το κράτος σε καθένα από αυτούς ατομικά.

4. αναλογική, προοδευτική, αντίστροφοπροοδευτική

Στην Ελλάδα έχουμε ..... φορολογία για το εισόδημα των φυσικών προσώπων και ..... φορολογία για το εισόδημα των νομικών προσώπων.

5. προτεραιότητα, επιλογή, ανάγκη, δέσμευση, καταγραφή

Ο δημόσιος προϋπολογισμός αποτυπώνει τις ..... και τις πολιτικές ..... της κυβέρνησης για τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών.

6. δίκαιη, άνιση, αύξηση, μείωση

Η ..... διανομή του εισοδήματος και του πλούτου έχει επιπτώσεις όχι μόνο στην ευημερία των ομάδων του πληθυσμού αλλά και στην ..... της παραγωγής.

## ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- **Ερωτήσεις σύντομης απάντησης**

1. Ποιες κατηγορίες κρατικών παρεμβάσεων γνωρίζετε;
2. Αναφέρατε τρεις υπηρεσίες που προσφέρονται από τις δημόσιες υπηρεσίες του κράτους.
3. Τι είναι ο κρατικός μηχανισμός;
4. Ποιες υπηρεσίες γνωρίζετε που συνιστούν τον κρατικό μηχανισμό;
5. Ποιες περιπτώσεις γνωρίζετε όπου οι δημόσιες υπηρεσίες παρέχουν χρηματικά ποσά σε μερίδες του πληθυσμού;
6. Τι γνωρίζετε για τα διοικητικά μέσα;
7. Τι είναι τα τέλη; Γράψτε δύο παραδείγματα τελών που γνωρίζετε.
8. Τι είναι δημόσια περιουσία;
9. Ποιες είναι οι βασικές μορφές φόρου;
10. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ άμεσων και έμμεσων φόρων;
11. Σε τι διακρίνεται ο φόρος εισοδήματος με κριτήριο το ποιος υποχρεώνεται να πληρώσει;
12. Τι είναι ο φορολογικός συντελεστής;
13. Από τι προκύπτει η φορολογική επιβάρυνση κάθε φορολογούμενου;
14. Ποιους φόρους δαπάνης γνωρίζετε;
15. Σε τι διαφέρει το εξωτερικό από το εσωτερικό δημόσιο χρέος;
16. Τι είναι ο δημόσιος προϋπολογισμός;
17. Τι είναι το δημόσιο χρέος και σε τι διακρίνεται;
18. Τι είναι η ετήσια τοκοχρεολυτική δαπάνη του κράτους;

- **Ερωτήσεις κρίσης**

1. Ο Α είχε φορολογητέο εισόδημα 4.500.000 δρχ. Πόσο φόρο πρέπει να πληρώσει, αν ισχύει η παρακάτω κλίμακα φορολογίας;

| Κλίμακιο εισοδήματος   | Φορολογικός συντελεστής |
|------------------------|-------------------------|
| - 1.000.000            | 0                       |
| 1.000.000 - 2.500.000  | 5%                      |
| 2.500.000 - 4.000.000  | 15%                     |
| 4.000.000 - 7.000.000  | 30%                     |
| 7.000.000 - 12.000.000 | 40%                     |
| 12.000.000 - άνω       | 45%                     |

2. Με δεδομένη την παραπάνω κλίμακα φορολογίας, αν οι Β και Γ είχαν εισόδημα 2.500.000 δρχ. και 4.000.000 αντίστοιχα. Να υπολογίσετε το ποσό του φόρου που θα πληρώσουν ο καθένας και να υπολογίσετε επίσης την ποσοστιαία φορολογική επιβάρυνση του καθενός πάνω στο εισόδημά του.
3. Κάποιος αγόρασε ένα παλτό και πλήρωσε 150.000 δρχ. Με δεδομένο ότι στην τιμή του παλτού περιλαμβάνεται Φ.Π.Α. 18%, ποια ήταν η αξία του παλτού;

• **Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης**

1. Αιτιολογήστε με παράδειγμα γιατί οι φόροι κατανάλωσης θεωρούνται κοινωνικά άδικοι.
2. Τι γνωρίζετε για το μηχανισμό παρέμβασης του κράτους στην οικονομική δραστηριότητα ή σε οποιαδήποτε άλλη κοινωνική διαδικασία.
3. Αναφέρατε μερικούς από τους λόγους που γνωρίζετε ότι οδηγούν στη δημιουργία δημοσίων επιχειρήσεων.
4. Τι γνωρίζετε για το φόρο προστιθέμενης αξίας και γιατί ονομάζεται έτσι.

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ» ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Στο σύστημα της προοδευτικής φορολογίας ο φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Τα πρόστιμα που επιβάλλει το Δημόσιο διαφορετικά ονομάζονται και τέλη. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
3. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι παρεμβάσεις του κράτους που γίνονται μέσω των δημοσίων δαπανών και των δημοσίων εσόδων ανήκουν στη νομισματική πολιτική. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

## ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

---

### Το Οικονομικό Σύστημα σε Μεγέθυνση

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                                                                                                           |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Οι αλλαγές στον τρόπο οργάνωσης της παραγωγής, στις τεχνικές που χρησιμοποιούνται, στα προϊόντα που παράγονται, στις ποιότητες των προϊόντων, γίνονται χωρίς να έχουμε πλήρη επίγνωση. | Σ | Λ |
| 2. Με την έννοια οικονομική ανάπτυξη δηλώνεται η δυνατότητα μιας χώρας να παράγει και να καταναλώνει συνεχώς αυξανόμενες ποσότητες εμπορευμάτων.                                          | Σ | Λ |
| 3. Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης συνεπάγεται συνεχείς αλλαγές.                                                                                                                   | Σ | Λ |
| 4. Η παραγωγική ικανότητα μιας χώρας αυξάνεται με το πέρασμα του χρόνου γιατί υπάρχει τάση για αύξηση της παραγωγής.                                                                      | Σ | Λ |
| 5. Ο ρόλος της τεχνολογίας δεν είναι πολύ σημαντικός για την οικονομική ανάπτυξη.                                                                                                         | Σ | Λ |
| 6. Η αναπτυξιακή διαδικασία διευκολύνεται από την ευκολία προσαρμογής στις μεταβολές νοοτροπίας, ηθών και εθίμων, που συνοδεύουν την οικονομική ανάπτυξη.                                 | Σ | Λ |
| 7. Τα τελευταία χρόνια ο ανταγωνισμός μεταξύ των αναπτυγμένων κρατών για το προβάδισμα στην τεχνολογική πρόοδο είναι πολύ έντονος.                                                        | Σ | Λ |
| 8. Η ανάπτυξη είναι μια ενιαία και συμμετρική διαδικασία.                                                                                                                                 | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Αύξηση της παραγωγικής ικανότητας μιας χώρας μπορεί να προέρχεται
  - α) από την αύξηση της κατανάλωσης των εισαγόμενων αγαθών.
  - β) από την αύξηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.
  - γ) από την ανάπτυξη μεταφυσικών ερμηνειών των γεγονότων της ζωής.
  - δ) από την αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων.
  
2. Αύξηση της παραγωγικής ικανότητας μιας χώρας αποτυπώνεται
  - α) στην αύξηση της κατανάλωσης προϊόντων του πρωτογενή τομέα.
  - β) στην μείωση των απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα.
  - γ) συχνά στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.
  - δ) στην αύξηση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων μιας χώρας.
  
3. Η βελτίωση της ποιότητας εργασίας και η αύξηση του εργατικού δυναμικού οφείλονται
  - α) στην αύξηση των ωρών εργασίας των εργαζομένων.
  - β) στην καλύτερη υγεία των εργαζομένων, στην επέκταση της εκπαίδευσής τους και στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.
  - γ) στη συνεχή πρόσληψη ανειδίκευτων εργατών.
  - δ) στην παροχή κινήτρων στους εργαζομένους, όπως είναι τα καταναλωτικά δάνεια.
  
4. Οι αλλαγές στη νοοτροπία που συνοδεύουν την οικονομική ανάπτυξη αναφέρονται
  - α) στον τρόπο θεώρησης του κόσμου.
  - β) στον τρόπο θεώρησης του ατόμου.
  - γ) στις αλλαγές των στόχων και των κινήτρων που θέτουν τα άτομα και που προσδιορίζουν τις επιδιώξεις του.
  - δ) σε όλα τα παραπάνω.

5. Η οικονομική ανάπτυξη

- α) εξελίσσεται στο χρόνο και δεν είναι στιγμιαία κατάσταση.
- β) αποβλέπει κυρίως στη διατήρηση των παραδοσιακών τρόπων παραγωγής.
- γ) εγκρίνεται από τις κοινωνίες.
- δ) είναι άσχετη με την εκπαίδευση των εργαζομένων.

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

*Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται στην κατάλληλη πτώση.*

1. *βελτίωση, μεταβολή, διαβίωση, ανάπτυξη*

Με την έννοια οικονομική ανάπτυξη περιγράφουμε μια διαδικασία μόνιμης ..... των υλικών συνθηκών ..... των κατοίκων μιας χώρας.

2. *θεοκρατική, κοσμική, μεταφυσική, επιστημονική*

Στη διάρκεια της αναπτυξιακής διαδικασίας επέρχεται μια μετατόπιση της ερμηνείας των γεγονότων από μια ..... ερμηνεία σε μια ..... ερμηνεία.

3. *έλλειψη, εξάρτηση, ανάπτυξη, δυνατότητα*

Η κατάσταση της υπανάπτυξης των αποικιών ήταν ο εγκλωβισμός σε μια κατάσταση χαμηλών ρυθμών ..... και αυξημένης οικονομικής ..... από τις βιομηχανικές χώρες.

4. *βελτίωση, αναβάθμιση, εφαρμογή, μείωση, αύξηση, έλλειψη*

Τα τελευταία χρόνια δίνεται έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη, που αφορά την ..... της οικονομικής κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των περιφερειών μιας χώρας με στόχο την ..... του τοπικού επιπέδου και τη ..... των διαπεριφερειακών ανισοτήτων με την ..... ενός περιφερειακού τοπικού προγράμματος ανάπτυξης.

5. *ανάπτυξη, πρόοδος, επιβίωση, εκπαίδευση*

Έχει διαπιστωθεί ότι η τεχνολογική ..... επιβάλλει και σημαντικές δαπάνες για την ..... του εργατικού δυναμικού, το οποίο συνεχώς πρέπει να ανανεώνει τις γνώσεις του.

## **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ**

• ***Ερωτήσεις σύντομης απάντησης***

1. Πώς μετράται η παραγωγικότητα εργασίας;
2. Οι αλλαγές που θα επιφέρει η οικονομική ανάπτυξη σε ποιους τομείς αναφέρονται;
3. Τι είναι παραγωγική ικανότητα μιας χώρας;
4. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας μιας χώρας;
5. Ποιος είναι ο σημαντικός παράγοντας βελτίωσης της ποιότητας της εργασίας;
6. Τι ονομάζεται συσσώρευση του κεφαλαίου;
7. Γιατί μεταβάλλεται το καταναλωτικό πρότυπο μιας κοινωνίας όταν η οικονομία αναπτύσσεται;
8. Τι σημαίνει αστικοποίηση;
9. Γιατί η οικονομική ανάπτυξη επηρεάζει την ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού;
10. Γιατί οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να βελτιώνουν συνεχώς την ποιότητα των μηχανημάτων και να αυξάνουν συνεχώς την ποσότητά τους;

• ***Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης***

1. Περιγράψτε τα κύρια χαρακτηριστικά του τρόπου ζωής - όπως αυτή καταγράφηκε στις παλιές ελληνικές ταινίες - και όπως διαδραματίζονταν πριν από 30 χρόνια. Επισημάνετε τις διαφορές από τον σημερινό τρόπο ζωής και προσπαθήστε να εντοπίσετε την κύρια αιτία των αλλαγών.
2. Αναφέρατε τρεις τεχνολογικές καινοτομίες και εξηγήστε γιατί οι επιχειρήσεις επενδύουν στις νέες τεχνολογίες.

3. Γιατί πολλοί οικονομολόγοι στις δεκαετίες του '60 και του '70 υποστήριξαν ότι οι φτωχές χώρες ήταν δύσκολο να ξεφύγουν από τη φτώχεια;
4. Γιατί η περιφερειακή ανάπτυξη βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής του σύγχρονου αναπτυσσόμενου κόσμου;
5. Σχολιάστε την πρόταση: Η ανάπτυξη των ήδη αναπτυγμένων χωρών προκαλεί υπανάπτυξη των λοιπών χωρών.

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ»  
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι τεχνολογικές καινοτομίες είναι πολύ σημαντικές για τις επιχειρήσεις. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η τεχνολογική πρόοδος επιβάλλει σημαντικές δαπάνες για την εκπαίδευση. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
3. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η ανάπτυξη είναι μια ενιαία και συμμετρική διαδικασία. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
4. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης επιφέρει μεταβολές στη συγκρότηση της κοινωνίας και του κράτους. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

## ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

---

### Το Οικονομικό Σύστημα σε Κρίση

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                 |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Τα οικονομικά προβλήματα επειδή δεν αποτελούν σημαντικές ειδήσεις δεν είναι σημαντικά.       | Σ | Λ |
| 2. Η ανεργία δεν παρουσιάζει χαρακτηριστικά μονιμότητας.                                        | Σ | Λ |
| 3. Η απασχόληση των μαθητών θεωρείται εργασία από οικονομική άποψη.                             | Σ | Λ |
| 4. Η απασχόληση των νοικοκυρών θεωρείται εργασία από οικονομική άποψη.                          | Σ | Λ |
| 5. Η επιθυμία ενός ατόμου για εργασία αρκεί πάντοτε, για να εργαστεί αυτό το άτομο.             | Σ | Λ |
| 6. Οι ανάπηροι συγκαταλέγονται στον μη οικονομικά ενεργό πληθυσμό.                              | Σ | Λ |
| 7. Η κυκλική ανεργία δε θεωρείται από τις σοβαρότερες μορφές ανεργίας.                          | Σ | Λ |
| 8. Οι μεταβολές στο πρότυπο κατανάλωσης δε δημιουργούν κανενός είδους ανεργία.                  | Σ | Λ |
| 9. Οι μεταβολές στον τιμάριθμο σε ορισμένο χρονικό διάστημα δείχνουν το ρυθμό πληθωρισμού.      | Σ | Λ |
| 10. Ο πληθωρισμός δεν πλήττει όσους έχουν σταθερά εισοδήματα.                                   | Σ | Λ |
| 11. Ο χαμηλός ρυθμός πληθωρισμού δεν έχει επιπτώσεις στην οικονομία της χώρας.                  | Σ | Λ |
| 12. Η αύξηση των τιμών εποχικού χαρακτήρα για λίγα προϊόντα δε σημαίνει κατ' ανάγκη πληθωρισμό. | Σ | Λ |

- |                                                                                          |   |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 13. Η εμφάνιση της φτώχειας γίνεται περισσότερο έντονη στις αναπτυγμένες χώρες.          | Σ | Λ |
| 14. Πληθωρισμό έχουμε όταν υπάρχει γενική τάση αύξησης όλων των τιμών με τον ίδιο ρυθμό. | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Το ποσοστό ανεργίας είναι
  - α) ο αριθμός των ανέργων προς το σύνολο του εργατικού πληθυσμού.
  - β) ο απόλυτος αριθμός των ανέργων.
  - γ) ο αριθμός των εργαζομένων προς το σύνολο του εργατικού πληθυσμού.
  - δ) ο αριθμός των ανέργων προς το σύνολο του πληθυσμού της χώρας.
  
2. Διαρθρωτική ανεργία υπάρχει
  - α) όταν οι επιχειρήσεις επιθυμούν να προσλάβουν εργαζομένους με διαφορετικά εργασιακά προσόντα από εκείνα που διαθέτουν οι άνεργοι της περιοχής.
  - β) όταν οι εργάτες που προσφέρονται συνδυάζονται με ορισμένες εποχές του χρόνου.
  - γ) όταν οι εργαζόμενοι εγκαταλείπουν την εργασία που έχουν αναζητώντας καλύτερη.
  - δ) όταν οι καταναλωτές ζητούν λιγότερα προϊόντα από αυτά που παράγουν οι παραγωγικές μονάδες.
  
3. Όταν τα άτομα μένουν άνεργα λόγω εποχής έχουμε
  - α) διαρθρωτική ανεργία.
  - β) ανεργία τριβής.
  - γ) εποχική ανεργία.
  - δ) κυκλική ανεργία.

4. Τη διαρθρωτική ανεργία τη δημιουργούν
  - α) οι εργαζόμενοι που εγκαταλείπουν την εργασία τους αναζητώντας μια καλύτερη.
  - β) οι μεταβολές στη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία για την παραγωγή εμπορευμάτων.
  - γ) η έλλειψη πληροφόρησης και γεωγραφικής κινητικότητας των εργαζομένων.
  - δ) η υπερεπάρκεια εξειδικευμένου προσωπικού.
5. Ανεργία τριβής έχουμε
  - α) όταν απολύονται οι εργαζόμενοι από τις εργασίες τους.
  - β) όταν τα καινούργια μηχανήματα υποκαθιστούν ένα μέρος της ανθρώπινης εργασίας.
  - γ) όταν οι εργαζόμενοι εγκαταλείπουν την εργασία που έχουν αναζητώντας μια καλύτερη.
  - δ) όταν τα άτομα αλλάζουν τις εργασίες τους ανάλογα με την εποχή.
6. Για να μετρηθεί η ένταση του πληθωρισμού σ' ένα χρονικό διάστημα λαμβάνεται υπόψη
  - α) η μεταβολή στο γενικό επίπεδο τιμών.
  - β) το ύψος των μισθών.
  - γ) η μεταβολή στον πληθυσμό της χώρας.
  - δ) το ύψος της ανεργίας.
7. Όταν τα επιτόκια καταθέσεων δεν καλύπτουν το ρυθμό πληθωρισμού τα άτομα προτιμούν
  - α) να καταναλώνουν.
  - β) να αποταμιεύουν.
  - γ) να μην εργάζονται.
  - δ) να αλλάζουν εργασία.

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται στην κατάλληλη πτώση ή πρόσωπο.

1. βρίσκω, μπορώ, θέλω, αδυνατώ

Οικονομικά ενεργό πληθυσμό ή εργατικό δυναμικό ονομάζουμε το σύνολο των ατόμων που ..... και ..... να εργαστούν.

2. θέλω, μπορώ, βρίσκω, αδυνατώ, ανήκω

Τα άτομα που ..... στο εργατικό δυναμικό, δηλαδή ..... και ..... να εργαστούν, αλλά δεν ..... εργασία ονομάζονται άνεργοι.

3. αύξηση, μείωση, πτώση, άνοδος

Αν το ποσοστό των ανέργων μιας χώρας είναι πολύ υψηλό, τότε παρατηρείται μεγάλη ..... της κατανάλωσης και της παραγωγής προϊόντων με αποτέλεσμα την ..... του βιοτικού επιπέδου.

4. συνεχής, γενική, μείωση, αύξηση, αξία, δύναμη, πτώση

Το φαινόμενο της ..... και ..... των τιμών ονομάζουμε πληθωρισμό. Άμεση συνέπεια του πληθωρισμού είναι η μείωση της αγοραστικής ..... του χρήματος.

5. μεταβλητά, σταθερά, μικρότερα, μεγαλύτερα

Ο πληθωρισμός πλήττει κυρίως όσους έχουν ..... εισοδήματα.

6. κάλυψη, εξόφληση, ένταξη, επανένταξη

Ο άνεργος δεν ζητά μόνο τη μερική ..... του εισοδήματος που έχασε αλλά και την ..... του στην παραγωγική διαδικασία, ώστε να αισθάνεται αξιοπρεπής και χρήσιμος.

## ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις σύντομης απάντησης*

1. Πότε λέμε ότι ένα σύστημα περνάει κρίση;
2. Τι ονομάζουμε εργασία;
3. Ποιοι ονομάζονται άνεργοι;
4. Πότε εμφανίζεται κυκλική ανεργία;
5. Πότε υπάρχει διαρθρωτική ανεργία;
6. Τι ονομάζεται εποχική ανεργία;
7. Τι είναι η ανεργία τριβής;
8. Αναφέρατε τρία μέτρα που παίρνει το κράτος για την καταπολέμηση της ανεργίας.
9. Τι ονομάζουμε πληθωρισμό και τι σημαίνει «καλπάζων πληθωρισμός»;
10. Ποιοι επωμίζονται το μεγαλύτερο βάρος του πληθωρισμού;
11. Τι δημιουργεί την «παγίδα της φτώχειας»;
12. Τι ονομάζεται «οικονομική μετανάστευση»;

- *Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης*

1. Εξηγήστε πώς οι μεταβολές στο πρότυπο κατανάλωσης και η τεχνολογική ανεργία, συνδέονται με την διαρθρωτική ανεργία.
2. Περιγράψτε συνοπτικά τις συνέπειες της ανεργίας στο άτομο και στο κοινωνικό σύνολο.
3. Σχολιάστε την πρόταση: «Η μόλυνση του περιβάλλοντος δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για το μέλλον της ανθρωπότητας».

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ»  
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η απασχόληση των μαθητών δε θεωρείται από οικονομική άποψη ως εργασία. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
  
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Όταν η τεχνολογία βελτιώνεται ένα μέρος της ανθρώπινης εργασίας υποκαθιστά τα καινούργια μηχανήματα. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
  
3. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η δημιουργία και λειτουργία επαγγελματικών τεχνικών σχολών σύμφωνα με τις οικονομικές δραστηριότητες κάθε περιοχής είναι μέτρο ανάπτυξης της οικονομίας. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
  
4. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Οι αυξήσεις των τιμών, έστω και για λίγα προϊόντα, σημαίνουν πληθωρισμό. Σ      Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

5. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η έλλειψη επαρκούς εισοδήματος σε κάποια άτομα δημιουργεί την “παγίδα της φτώχειας”. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
6. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η κατάσταση των οικονομικών μεταναστών στις χώρες που καταφεύγουν είναι πολύ δύσκολη. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
7. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Το μεγαλύτερο πρόβλημα σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η ενέργεια, που είναι απαραίτητη σ’ όλα τα βιομηχανικά κράτη. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

## ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

---

### Η Ευρωπαϊκή Ένωση

#### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις, περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

- |                                                                                                                                                             |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 1. Ο σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) είναι αποκλειστικά ο περιορισμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών -μελών.                                            | Σ | Λ |
| 2. Η ένταξη της Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα έγινε την 1η Ιανουαρίου 1961.                                                                               | Σ | Λ |
| 3. Στην προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εναλλάσσονται τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ανά εξάμηνο με αλφαβητική σειρά, σύμφωνα με το λατινικό αλφάβητο.         | Σ | Λ |
| 4. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών - μελών της Ε.Ε. και εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.                | Σ | Λ |
| 5. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχεται από την Επιτροπή των Περιφερειών.                                                                                         | Σ | Λ |
| 6. Η αποστολή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου είναι να εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Συνθηκών.            | Σ | Λ |
| 7. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ε.Ε., έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και ενισχύει τις διαδικασίες διαβούλευσης και συναίνεσης στον Ευρωπαϊκό χώρο. | Σ | Λ |

- |                                                                                                                                                                                                                                                                |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 8. Σκοπός της δημιουργίας της ενιαίας Ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς ήταν η κατάργηση των δασμολογικών και άλλων εμποδίων για την ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων, των χρηματικών κεφαλαίων και των εργαζομένων, μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. | Σ | Λ |
| 9. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο λέγεται και Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα.                                                                                                                                                                                     | Σ | Λ |
| 10. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης χρηματοδοτεί μόνο τις αναδιαρθρώσεις των καλλιεργειών των χωρών της Ε.Ε..                                                                                                                                      | Σ | Λ |

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

*Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.*

1. Την υλοποίηση της δημιουργίας της ενιαίας Ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς ανέλαβε το 1985
  - α) ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.
  - β) η Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
  - γ) το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.
  - δ) ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.
  
2. Σκοπός της δημιουργίας της ενιαίας Ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς ήταν
  - α) η μείωση του εμπορίου μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
  - β) η κατάργηση του εμπορίου των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με άλλες χώρες.
  - γ) η κατάργηση των δασμολογικών και άλλων εμποδίων για την ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων, των χρηματικών κεφαλαίων και των εργαζομένων μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
  - δ) η κατάργηση του φιλελευθερισμού στο διεθνές εμπόριο.

3. Η νομισματική εναρμόνιση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προϋποθέτει
  - α) τη δημιουργία του Ευρωπαϊού Πολίτη.
  - β) την εναρμόνιση των ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - γ) την εναρμόνιση των ρυθμών πληθωρισμού των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - δ) την εναρμόνιση των ποσοστών ανεργίας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
4. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
  - α) καταρτίζεται από την Επιτροπή των Περιφερειών και εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα.
  - β) καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο.
  - γ) είναι η συνένωση των κρατικών προϋπολογισμών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - δ) καλύπτει μόνο τις δαπάνες για την επαγγελματική εκπαίδευση των εργαζομένων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
  - α) χρηματοδοτεί δράσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας και την τεχνική εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων και των ανέργων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - β) χρηματοδοτεί μόνο τις αναδιαρθρώσεις των καλλιεργειών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - γ) λέγεται και Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο.
  - δ) λέγεται και Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

• **Ερωτήσεις αντιστοίχισης**

Να συμπληρώσετε δίπλα από κάθε κενό της στήλης Α, τον αριθμό που αντιστοιχεί από τη στήλη Β.

1.

| A                       | B                                                                                                                      |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο   | 1. έχει σαν ρόλο τον έλεγχο της νομιμότητας και του τρόπου διαχείρισης του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης        |
| – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο | 2. αποστολή του είναι να εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Συνθηκών |
| – Ελεγκτικό Συνέδριο    | 3. στην προεδρία του εναλλάσσονται τα κράτη - μέλη ανά εξάμηνο με αλφαβητική σειρά                                     |
|                         | 4. τα μέλη του εκλέγονται με άμεσες εκλογές που διεξάγονται ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη - μέλη κάθε πέντε χρόνια        |
|                         | 5. σκοπός του είναι η διατήρηση της υφιστάμενης κοινωνικής ισορροπίας                                                  |

2.

| A                                   | B                                                                                                                  |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| – Επιτροπή των Περιφερειών          | 1. είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή                                                                                      |
| – Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων      | 2. εκπροσωπούνται οι επιχειρηματίες, οι επαγγελματίες, οι εργαζόμενοι και εκπρόσωποι από κοινωνικά κινήματα        |
| – Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή | 3. έχει συμβουλευτικό ρόλο και ασχολείται με θέματα περιφερειακής ανάπτυξης                                        |
|                                     | 4. ασχολείται αποκλειστικά με την επιμόρφωση των εργαζομένων                                                       |
|                                     | 5. είναι το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της Ε.Ε. και χρηματοδοτεί τις επενδύσεις που στηρίζουν τους στόχους της Ένωσης |

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται, στην κατάλληλη πτώση.

1. αξιολόγηση, ένωση, λύση, αναθεώρηση, ευημερία, ειρήνη

Ο σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, όπως ονομαζόταν αρχικώς, συνίσταται στην εξασφάλιση της ..... και της ..... των λαών της με τη δημιουργία μιας οικονομικής και πολιτικής .....

2. άτομο, όργανο, πρότυπο, θέμα

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί το βασικό ..... λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν οι υπουργοί των δεκαπέντε χωρών ανάλογα με το ..... που είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη.

3. αγορά, υλοποίηση, ιθαγένεια, κατάργηση

Το 1985 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ανέλαβε την ..... ενός απαραίτητου σχεδίου: τη δημιουργία της ενιαίας Ευρωπαϊκής εσωτερικής .....

4. ενίσχυση, κατάργηση, αύξηση, διάταξη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει μια πολιτική ..... του φιλελευθερισμού στο διεθνές εμπόριο και ..... των διοικητικών και τελωνειακών φραγμών.

## **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ**

- ***Ερωτήσεις σύντομης απάντησης***

1. Ποιοι ήταν οι κυριότεροι σταθμοί της ιστορικής εξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
2. Ποιο είναι το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
3. Τι εκπροσωπεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο;
4. Ποιος είναι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;
5. Ποιο όργανο εγκρίνει τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;
6. Ποια είναι η αποστολή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου;
7. Ποιο όργανο ελέγχει τη νομιμότητα του τρόπου διαχείρισης του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
8. Ποιος είναι ο προορισμός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας;
9. Ποια είναι τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
10. Ποια θα είναι τα χαρακτηριστικά του “Ευρωπαίου Πολίτη”, που οφείλει να δημιουργήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

- ***Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης***

1. Περιγράψτε τα πλεονεκτήματα της ενιαίας Ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
2. Τι επιδιώκεται με τις δαπάνες που καλύπτει ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από πού προέρχονται τα έσοδα που αναγράφονται σε αυτόν;

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ»  
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η νομισματική εναρμόνιση των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκρούει σε σημαντικά προβλήματα. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.  
Η κοινή εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιορίζεται μόνο στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις. Σ Λ  
**B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.